

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KAUNO APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2026 m. gegužės 5 d. Nr. 21RE1- (AG1-147/09-2026)

Kaunas

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Daivos Bereikienės pranešėja), Lionelos Gelmanienės ir Birutės Pranevičienės (posėdžio pirmininkė),

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjo G. L. skundą atsakovei Alytaus miesto savivaldybės administracijai dėl Alytaus miesto savivaldybės administracijos 2026-03-25 rašto Nr. SD-2594 ir įpareigojimo atlikti veiksmus,

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėjas G. L. skundu prašo panaikinti Alytaus miesto savivaldybės administracijos (toliau – ir Administracija) 2026-03-25 sprendimą Nr. SD-2594 (toliau – Skundžiamas raštą) kaip neteisėtą ir nepagrįstą bei įpareigoti Administraciją (Viešosios tvarkos skyrių) atlikti faktinį patikrinimą vietoje (duomenys neskelbtini), užfiksuoti šlaito griūties faktą ir įvertinti veiksmus pagal Administracinių nusižengimų kodeksą (toliau – ANK) bei miesto tvarkymo taisykles.

Skunde nurodo, kad Administracija, priimdama Skundžiamą raštą, šiurkščiai pažeidė Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) nuostatas ir vykdė biurokratinį piktnaudžiavimą.

Teigia, kad atsakovė priėmė Skundžiamą raštą neatlikusi jokio faktinio aplinkybių patikrinimo vietoje. Pareiškėjo 2026-03-12 pranešime buvo nurodyta apie progresuojančią šlaito griūtį, kuri kelia pavojų ne tik turtui, bet ir žmonių saugumui. Atsakovė negali nuspręsti, kad tai tik civilinis ginčas, vizualiai neįvertinusi avarinės būklės masto. Pareiškėjo vertinimu, atsisakymas vykti į vietą ir fiksuoti faktinę situaciją yra tiesioginis VAI pažeidimas, nes sprendimas priimtas neobjektyviai, neįvertinus visų reikšmingų aplinkybių.

Pareiškėjo vertinimu, atsakovė, nukreipdama pareiškėją į bendrosios kompetencijos teismą sąmoningai vengia vykdyti savo tiesiogines funkcijas – viešosios tvarkos ir saugumo užtikrinimą. Akcentuoja, kad pareiškėjo pranešimas buvo dėl grėsmės saugumui ir viešajai tvarkai. Alytaus miesto tvarkymo ir švaros taisyklės įpareigoja savivaldybę kontroliuoti, kad sklypų savininkai prižiūrėtų teritoriją nekeldami grėsmės kitiems. Atsisakymas vykdyti šią kontrolę yra viešojo administravimo pareigų nevykdymas. Atsakovės teiginys, kad ji „neturi teisinio pagrindo“, yra neteisėtas kompetencijos neigimas, siekiant perkelti valstybės naštą piliečiui.

Nurodo, kad pagal VAI, institucija privalo ištirti pranešimą apie galimą teisės aktų pažeidimą. Administracijos direktorius G. R. ir rašto rengėjas M. P., ignoravę fotofiksacijas apie turto naikinimą, veikė priešingai viešajam interesui ir pažeidė piliečio teisę į gerą administravimą.

Komisijoje 2026-04-20 gauti pareiškėjo 2026-04-17 rašytiniai paaiškinimai (reg. Nr. 20R1-453), kuriuose pareiškėjas nurodo, kad atsakovė Skundžiamame rašte ir atsiliepime nepagrįstai nurodo, kad 2026 m. kovo mėn. pareiškėjo pranešime nurodytos aplinkybės (šlaito erozija, pavojus turtui) yra tik civilinis ginčas. Tai yra sąmoningas klaidinantis faktas, nes pagal Lietuvos Respublikos

vietos savivaldos įstatymo (*toliau – VSI*) 6 straipsnio 36 punktą, statinių priežiūros ir teritorijų tvarkymo kontrolė yra savarankiškoji savivaldybės funkcija. Pareiškėjo vertinimu, jei dėl kaimyno veiksmų (kūdryos išgilinimo 50-70 cm nuo ribos) fiziškai nyksta gruntas ir kyla grėsmė saugumui, atsakovė privalo taikyti administracinės kontrolės priemones pagal Alytaus miesto tvarkymo ir švaros taisykles, o ne nukreipti pareiškėją į civilinius procesus. Atsisakymas tirti nesaugius kasimo darbus yra tiesioginis pareigų nevykdymas. Atsakovės pozicija yra ne kas kita, kaip tyčinis viešojo administravimo pareigų nevykdymas siekiant apsaugoti pažeidėjus.

Nesutinka su atsakovės pozicija, kad atsakovė neturi kompetencijos tirti ginčo, tačiau brėžinys Nr. (duomenys neskelbtini) rodo, kad atsakovės vyriausioji inžinierė 2022-03-03 asmeniškai suderino (pasirašė) šį projektą. Tai įrodo, kad Administracija tiesiogiai dalyvavo įteisinant nelegalius atstumus ir dabar tyčia vengia kontrolės, kad nusišėptų savo pačių padarytą broką. Brėžinyje Nr. (duomenys neskelbtini) sutartiniuose žymėjimuose suprojektuota linija F11 įvardinta kaip „projektuojami išvalytų nuotekų šalinimo tinklai“, kuri tiesiogiai jungiasi su kūdra, todėl šis objektas teisiškai praranda natūralaus telkinio statusą ir tampa sudedamąja nuotekų tvarkymo sistemos dalimi (inžineriniu statiniu). Tai reiškia, kad objektui imperatyviai taikomi LR SZNSĮ III skyriaus 7 skirsnio reikalavimai dėl sanitarinių apsaugos zonų (SAZ), kurių atsakovė sąmoningai nevertina.

Pareiškėjo vertinimu, Komisijos 2024-05-14 sprendime Nr. 21RE1-158, 18 puslapyje aiškiai konstatuota, kad atsakovė negina viešojo intereso. Naujausias atsakovės atsiliepimas įrodo tęstinį piktnaudžiavimą: institucija vėl bando „nusišėpti rankas“ ir palikti pareiškėją vieną kovoti su statybos savivale, nors tai tiesioginė savivaldybės pareiga pagal VSI 6 straipsnio 36 punktą; Komisijos 2024-05-14 sprendimo Nr. 21RE1-158 16 puslapyje konstatuota, kad tretieji asmenys pažeidė geros kaimynystės principus ir veikė nesąžiningai. Atsakovė savo atsiliepime tyčia ignoruoja šį faktą ir toliau bando ginti nesąžiningus statytojus, teigdamas, kad „nėra pagrindo“ tirti jų veiksmus.

Pabrėžia, kad atsakovė atsiliepime pateikia subjektyvias išvadas, kad „nuotraukose neužfiksuota griūties faktų“, nors pripažįsta neatlikusi jokio faktinio patikrinimo vietoje. Pareiškėjo vertinimu, tai šiurkštus melas; institucija negali daryti inžinerinių išvadų apie šlaito stabilumą sėdėdama kabinete. Sprendimas neįvertinus realios situacijos natūroje yra neobjektyvus ir neteisėtas, pažeidžiant VAĮ reikalavimus.

Teigia, kad atsakovė savo atsiliepime ignoruoja faktą, kad trečiųjų asmenų kūdra yra oficiali nuotekų sistemos dalis, kuriai pagal Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo (*toliau – SZNSĮ*) 42 straipsnį privaloma sanitarinė apsaugos zona (SAZ). Atsakovė, išduodama leidimą/suderinimą statybai, kai įrenginys yra vos 50-70 cm atstumu nuo ribos, tiesiogiai leido imperatyvių įstatymo normų pažeidimą, nes tokia SAZ fiziškai negali tilpti pareiškėjo sklype be jo rašytinio sutikimo (SZNSĮ 7 straipsnis). Atsakovė atsisako vertinti šį neteisėtumą būtent todėl, kad pripažinusi klaidą, turėtų pripažinti ir savo pačios neteisėtus veiksmus išduodant leidimą pavojingam inžineriniam įrenginiui eksploatuoti. Atsakovė atsisako vertinti 70 cm atstumo neteisėtumą, taip sudarydama sąlygas eksploatuoti pavojingą inžinerinį įrenginį. Brėžinyje Nr. (duomenys neskelbtini) nurodyta „Buitinių nuotekų šalinimo tinklų apsaugos zona – 2,5 m abipus vamzdino ašies“. Kadangi vamzdis paklotas prie pat pareiškėjo sklypo ribos, ši zona fiziškai „užlipa“ ant pareiškėjo sklypo. Administracija suderino projektą pažeisdama SZNSĮ 7 straipsnį, nes nėra pareiškėjo rašytinio sutikimo dėl tokios zonos nustatymo jo žemėje.

Atsakovė Alytaus miesto savivaldybės administracija prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime į pareiškėjo skundą paaiškino, kad 2026-03-12 atsakovė gavo pareiškėjo pranešimą (*toliau – ir Pranešimas*) dėl nesaugių žemės kasimo darbų, turto gadinimo ir grėsmės saugumui. Pranešime pareiškėjas nurodė, jog 2023-11-04 gretimo sklypo (duomenys neskelbtini) savininkas savavališkai pakeitė tvenkinio formą, priartėdamas prie pareiškėjo sklypo ribos vos 50-70 cm atstumu, reikalavo nedelsiant atlikti patikrinimą vietoje, užfiksuojant esamą grunto slinkimą ir žalą pareiškėjo turtui (tvorai); nustatyti atsakingus asmenis ir surašyti administracinių nusižengimų protokolą už nesaugią sklypo priežiūrą ir žemės naudojimo pažeidimus; įpareigoti sklypo (duomenys neskelbtini) savininką skubos tvarka sutvirtinti šlaitą ir atstatyti saugų būvį, užtikrinant pareiškėjo turto neliečiamybę. Taip pat pareiškėjas Pranešime nurodė, jog dėl šio pažeidimo ir patiriamos žalos yra pasirengęs kreiptis į teismą dėl nuostolių atlyginimo, todėl Savivaldybės atlikta fiksiacija bus

naudojama kaip oficialus įrodymas civilinėje byloje. Atsakovė 2026-03-25 raštu Nr. SD-2594 (6.17 E) pateikė Pareiškėjui atsakymą.

Pažymi, kad pareiškėjo 2026-03-12 rašte nurodytos aplinkybės kyla tarp privačių asmenų, ir jų privačios nuosavybės naudojimo klausimų (tai yra tarp pareiškėjui priklausančio žemės sklypo, esančio (duomenys neskelbtini) ir gretimo sklypo, esančio (duomenys neskelbtini)). Atsakovė Skundžiamu raštu pateikė pareiškėjui aiškų atsakymą, nurodyma, jog jo Pranešime nurodomos aplinkybės yra susijusios su galimu gretimo žemės sklypo savininko veiksmų poveikiu jo valdomam sklypui, t. y. galimu grunto slinkimu, tvoros konstrukcijų pažeidimu bei kitų pareiškėjo, kaip savininko, teisių ribojimu. Pareiškėjui buvo paaiškinta, jog tokio pobūdžio santykiai yra laikytini civiliniais teisiniais santykiais tarp privačių asmenų. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (*toliau – CK*) 4.98 ir 4.99 straipsniais, savininkas turi teisę reikalauti pašalinti bet kokius jo teisių pažeidimus, net jei šie pažeidimai nesusiję su valdymo netekimu. Atsižvelgiant į tai, ginčai dėl galimo žalos padarymo, netinkamo žemės naudojimo, atstumo iki sklypo ribos ar grunto stabilumo vertinimo sprendžiami civilinio proceso tvarka bendrosios kompetencijos teisme.

Paaiškina, kad pareiškėjas buvo informuotas, kad teisės aktai nesuteikia teisės Administracijai spręsti tokio pobūdžio civilinių ginčų tarp privačių asmenų ar įpareigoti vieną asmenį atlikti konkrečius veiksmus kito asmens naudai, taip pat neturi teisinio pagrindo taikyti administracinę atsakomybę. Taip pat paaiškinta, jog dėl galimos žalos atlyginimo, pažeidimų pašalinimo ar prevencinių priemonių taikymo pareiškėjas turi teisę kreiptis į teismą Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

Atkreipia dėmesį, kad prie pareiškėjo 2026-03-12 rašto pridėtose nuotraukose neužfiksuota jokių griūties faktų (fotonuotraukose užfiksuota tvora, kuri yra tarp privačių sklypų savininkų ribos).

Pažymi, kad nagrinėjamu atveju atsakovė, neturėdama jokio teisinio pagrindo į privačių asmenų disponuojamą žemės sklypą, neturi jokių įgaliojimų spręsti kilusio ginčo ir priimti atitinkamus sprendimus pareiškėjo reikalavimo atžvilgiu. Būtent ši informacija pareiškėjui buvo nurodyta Skundžiamame rašte.

Pažymi, kad ginčo dalykas nėra kilęs savivaldybei nuosavybės ar panaudos teise valdomose teritorijose, o privačiame žemės sklype, todėl atsakovė nėra kompetentinga spręsti pareiškėjo prašyme nurodytų aplinkybių ir užtikrinti pareiškėjo pažeistų teisių gynimą priimant atitinkamą sprendimą, sukeliantį asmenims atitinkamas teises ir pareigas.

Atsakovės vertinimu, akivaizdu, kad pareiškėjas siekia apginti savo turtines teises, t. y. siekia, kad būtų pašalintas galimas pažeidimas, susijęs su nuosavybės teisės į žemės sklypą įgyvendinimu. Nuosavybės teisės ir jos apsaugos institutas yra CK 4 knygos V skyriuje. Nuosavybės teisė yra suprantama kaip teisė savo (savininko) nuožiūra, nepažeidžiant įstatymų ir kitų asmenų teisių ir teisėtų interesų, valdyti, naudoti nuosavybės teisės objektą ir juo disponuoti (CK 4.37 straipsnio 1 dalis). Savininko daiktinių teisių gynimo būdai įtvirtinti CK 4.95 – 4.99 straipsniuose. Pvz., daikto savininkas gali reikalauti pašalinti bet kuriuos jo nuosavybės teisės pažeidimus, nors ir nesusijusius su valdymo netekimu, reikšdamas negatorinį ieškinį CK 4.98 straipsnio pagrindu. Todėl pareiškėjas, būdamas žemės sklypo, esančio (duomenys neskelbtini) savininku ir manydamas, kad jo nuosavybės teisės, nors ir nesusiję su valdymo netekimu, yra pažeidžiamos, gali jas ginti civilinio proceso tvarka. Savivaldybė tinkamai informavo pareiškėją ir Skundžiamame rašte nurodė, kad ji nėra įgaliota spręsti privačių asmenų ginčų dėl jų privačiuose žemės sklypuose kylančių ginčų tarp kaimynų bei įvardijo galimai pažeistų teisių gynimo būdus.

Pabrėžia, kad Skundžiamame rašte aiškiai išdėstyti teisinis ir faktinis pagrindas, aiškiai ir suprantamai nurodyti motyvai dėl ko atsisakoma nagrinėti pareiškėjo prašymą; pareiškėjui pakankamai paaiškinta, kokia tvarka ir kur pareiškėjas gali kreiptis dėl jo galimai pažeistų teisių gynimo, todėl Skundžiamas raštas atitinka VAI 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktų reikalavimus.

Atsikirsdamą į pareiškėjo skundo reikalavimus, kad *atsakovė priėmė sprendimą, neatlikusi faktinio aplinkybių patikrinimo vietoje*, nurodo, kad skunde nurodytų aplinkybių tikrinimas vietoje būtų laikytinas kaip skundo nagrinėjimo iš esmės procedūra. Atsakovės atsakingi darbuotojai tinkamai nustatė reikšmingas aplinkybes, jog skundo tyrimas nėra priskirtinas atsakovės kompetencijai, todėl pagrįstai neatliko veiksmų, kurie būtų vertintini kaip skundo nagrinėjimo iš esmės veiksmai, o tai reikštų viešojo administravimo subjekto veikimą viršijant kompetencijos ribas

(ultra vires). Pats pareiškėjas, teikdamas 2026-03-12 Raštą aiškiai nurodė, jog „pažymiu kad dėl šio pažeidimo ir patiriamos žalos esu pasirengęs kreiptis į teismą dėl nuostolių atlyginimo, todėl Jūsų atlikta fiksacija bus naudojama kaip oficialus įrodymas civilinėje byloje“. Iš šio pareiškėjo teiginio akivaizdu, jog pats pareiškėjas suvokia, jog jo galimas ginčas su kaimyninio sklypo savininku dėl galimų pažeidimų turėtų būti nagrinėjamas bendrosios kompetencijos teisme. O atsakovės faktinių aplinkybių tikrinimo reikalaujama kaip galimo įrodymo teisme pareiškėjo naudai.

Akcentuoja, kad faktinių aplinkybių konstatavimą teisės aktai suteikia tik antstoliui. Lietuvos Respublikos Antstolių įstatymo 21 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodoma, jog antstolis teisės aktų nustatyta tvarka gali teikti šias paslaugas: konstatuoti faktines aplinkybes, perduoti ir įteikti dokumentus Lietuvos Respublikoje esantiems fiziniams ir juridiniams asmenims nesant teismo pavedimo; Antstolių įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje taip pat reglamentuota, jog antstolis privalo teismo pavedimu konstatuoti faktines aplinkybes.

Skundas dalyje atmestinas, dalyje byla nutrauktina

Byloje ginčas kilo dėl Alytaus miesto savivaldybės administracijos 2026-03-25 rašto Nr. SD-2594 teisėtumo.

Bylos duomenimis nustatyta, kad:

1. Pareiškėjas 2026-03-12 Pranešimu dėl nesaugių žemės kasimo darbų, turto gadinimo ir grėsmės saugumui kreipėsi į atsakovę. Pranešime pareiškėjas nurodė, jog 2023-11-04 gretimo sklypo savininkas savavališkai pakeitė tvenkinio formą, priartėdamas prie pareiškėjo sklypo ribos vos 50-70 cm atstumu; dėl neišlaikyto saugaus atstumo ir netinkamai suformuoto šlaito vyksta progresuojanti grunto erozija ir pakrantės slinkimas; šlaitas yra per status (beveik status pjūvis). Pagal gruntų mechanikos dėsnius, toks status šlaitas drėgnoje terpėje negali išlaikyti savo svorio – todėl ir vyksta erozija. Suformulavo reikalavimus: nedelsiant atlikti patikrinimą vietoje, užfiksuojant esamą grunto slinkimą ir žalą pareiškėjo turtui (tvorai); nustatyti atsakingus asmenis ir surašyti administracinių nusižengimų protokolą už nesaugią sklypo priežiūrą ir žemės naudojimo pažeidimus; įpareigoti sklypo (duomenys neskelbtini) savininką skubos tvarka sutvirtinti šlaitą ir atstatyti saugų būvį, užtikrinant pareiškėjo turto neliečiamybę. Taip pat pareiškėjas Rašte pažymėjo, jog dėl šio pažeidimo ir patiriamos žalos yra pasirengęs kreiptis į teismą dėl nuostolių atlyginimo, todėl atsakovės atlikta fiksacija bus naudojama kaip oficialus įrodymas civilinėje byloje.

2. Atsakovė Skundžiamu raštu informavo pareiškėją, kad pareiškėjo nurodytos aplinkybės yra susijusios su galimu gretimo žemės sklypo savininko veiksmų poveikiu pareiškėjo valdomam sklypui, t. y. galimu grunto slinkimu, tvoros konstrukcijų pažeidimu bei kitų pareiškėjo, kaip savininko, teisių ribojimu. Tokio pobūdžio santykiai yra laikytini civiliniais teisiniais santykiais tarp privačių asmenų. Vadovaujantis CK 4.98 ir 4.99 straipsniais, savininkas turi teisę reikalauti pašalinti bet kokius jo teisių pažeidimus, net jei šie pažeidimai nesusiję su valdymo netekimu. Ginčai dėl galimo žalos padarymo, netinkamo žemės naudojimo, atstumo iki sklypo ribos ar grunto stabilumo vertinimo sprendžiami civilinio proceso tvarka bendrosios kompetencijos teisme.

2.1. Skundžiamu raštu informavo, kad teisės aktai nesuteikia teisės savivaldybės administracijai spręsti tokio pobūdžio civilinių ginčų tarp privačių asmenų ar įpareigoti vieną asmenį atlikti konkrečius veiksmus kito asmens naudai, taip pat neturi teisinio pagrindo taikyti administracinę atsakomybę.

2.2. Skundžiamu raštu pažymėjo, kad dėl galimos žalos atlyginimo, pažeidimų pašalinimo ar prevencinių priemonių taikymo pareiškėjas turi teisę kreiptis į teismą Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja VAI, Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 (toliau – ir Taisyklės) ir kt. teisės aktų nuostatos.

Remiantis VAI, atsakovė laikytina viešojo administravimo subjektu, kuriam taikytinos VAI nuostatos. Šios nuostatos užtikrina asmenų teisę į teisėtą, objektyvų ir pagrįstą jų prašymų bei skundų nagrinėjimą. Įstatyme įtvirtinti viešojo administravimo principai, tarp jų – ir išsamumo principas. Jis reiškia, kad institucija privalo pateikti aiškų, išsamų ir motyvuotą atsakymą, nurodyma visas svarbias

aplinkybes bei konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindama gautą prašymą ar skundą (VAĮ 1 str. 1 d., 3 str. 5 p.). Asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai įpareigoti nagrinėti pagal Taisyklės, numatančias pareigą į prašymą ar skundą atsakyti atsižvelgiant į jo turinį (VAĮ 11 str. 1 d., Prašymų ir skundų nagrinėjimo taisyklių 45 p.). Tai reiškia, kad skundo ar prašymo turiniu pareiškėjas nustato nagrinėjimo ribas, ir šių ribų institucija, nagrinėjanti skundą ar prašymą, privalo laikytis. Viešojo administravimo subjekto administraciniam sprendimui keliami reikalavimai įtvirtinti VAĮ 10 straipsnio 5 dalyje.

Komisijoje nagrinėjamos bylos ribas apibrėžia suinteresuoto asmens kreipimasis dėl tam tikro sprendimo priėmimo ir viešojo administravimo subjekto priimtas sprendimas ar atlikti veiksmai. Komisija sprendžia dėl administracinių sprendimų teisėtumo atsižvelgdama į tai, koks prašymas buvo paduotas institucijai ir kokį sprendimą turėjo teisę priimti institucija, nagrinėdama jai paduotą prašymą, ar priimtas sprendimas atitinka aukštesnės galios teisės aktus, ar šis sprendimas priimtas surinkus pakankamai faktinių duomenų, ar nagrinėjant klausimą nebuvo pažeistos procedūrinės taisyklės, o kartu ir besikreipiančio asmens teisės.

Kita vertus, pareiškėjo Pranešimas atsakovei vertintinas kaip pranešimas institucijai apie galimus pažeidimus, o ne prašymas priimti administracinį sprendimą pareiškėjo atžvilgiu. Šiame kontekste, Komisija vertina, ar atsakovė tinkamai išnagrinėjo pareiškėjo Pranešime išdėstytas faktines aplinkybes, ar pateiktas atsakymas atitinka VAĮ administraciniam sprendimui keliamiems reikalavimams.

Kaip matyti iš bylos medžiagos, pareiškėjas kreipėsi į atsakovę 2026-03-12 pranešimu, kuriame suformulavo 3 savarankiškus materialius reikalavimus: 1. Nedelsiant atlikti faktinį patikrinimą vietoje, užfiksuojant esamą grunto slinkimą ir žalą pareiškėjo turtui (tvorai); 2. Nustatyti atsakingus asmenis ir surašyti administracinių nusižengimų protokolą už nesaugią sklypo priežiūrą ir žemės naudojimo tvarkos pažeidimus. 3. Įpareigoti sklypo (duomenys neskelbtini) savininką skubos tvarka sutvirtinti šlaitą ir atstatyti saugų būvį, užtikrinant pareiškėjo turto neliečiamybę. Iš Pranešimo turinio ir suformuluotų reikalavimų matyti, kad pareiškėjas, kreipdamasis į Administraciją, siekė, kad būtų įvertintas, pareiškėjo nuomone, kaimyniniame sklype (duomenys neskelbtini) esamo šlaito neteisėtumas ir poveikis pareiškėjo sklypui (turtui).

Skundžiamo rašto neteisėtumą pareiškėjas sieja, visų pirma, su tuo, kad atsakovės specialistai neatliko faktinių aplinkybių nustatymo vietoje, taip pat, kad keliamą ginčą kvalifikavo kaip civilinį ir nesiėmė prašomų priemonių.

Kaip matyti iš Skundžiamo rašto, jame struktūrizuotai nėra atsakyta dėl Pranešime išdėstytų konkrečių reikalavimų, Administracija neatliko prašomo faktinio patikrinimo vietoje, nesprendė dėl administracinės atsakomybės taikymo žemės sklypo (duomenys neskelbtini) savininkams; taip pat nepasisakė dėl galimybių įpareigoti sklypo (duomenys neskelbtini) savininką skubos tvarka sutvirtinti šlaitą ir atstatyti saugų būvį, užtikrinant pareiškėjo turto neliečiamybę. Administracija vertino, kad Pranešime išdėstytos aplinkybės yra susijusios su galimu gretimo žemės sklypo savininko veiksmų poveikiu pareiškėjo valdomam sklypui, t. y. galimu grunto slinkimu, tvoros konstrukcijų pažeidimu bei kitų pareiškėjo, kaip gretimo sklypo savininko, teisių ribojimu.

Komisijos vertinimu, Administracijos pateiktame Skundžiamame rašte aiškiai išdėstyta atsakovės pozicija, kad ginčas kildinamas iš civilinių teisinių santykių tarp privačių asmenų, todėl išaiškino aktualias CK nuostatas bei nurodė, kad ginčai dėl galimo žalos padarymo, netinkamo žemės naudojimo, atstumo iki sklypo ribos ar grunto stabilumo vertinimo sprendžiami civilinio proceso tvarka bendrosios kompetencijos teisme.

Skundžiamame rašte Administracija išaiškino, kad teisės aktai nesuteikia teisės savivaldybės administracijai spręsti tokio pobūdžio civilinių ginčų tarp privačių asmenų ar įpareigoti vieną asmenį atlikti konkrečius veiksmus kito asmens naudai. Tais pačiais argumentais informavo, kad neturi teisinio pagrindo taikyti administracinę atsakomybę.

Komisija pažymi, kad viešojo administravimo subjektas privalo veikti teisės aktų – *lex specialis*, nustatytų sąlygų ribose, laikydamasi viešosios teisės principo, kad viešojo administravimo subjektas turi teisę veikti tik tiek, kiek tai leidžia teisės aktai. Minėtas principas patenka į konstitucinę gero viešojo administravimo sampratą ir tiesiogiai susijęs su VAĮ 3 straipsnio 4 punkte įtvirtintu įstatymo viršenybės principu. „Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai

atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose <...>“ (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) 2015-01-29 nutartį administracinėje byloje Nr. A361-492/2015, 2012-03-01 nutartį administracinėje byloje Nr. A502-1605/2012).

Šiame kontekste, Komisija sutinka su atsakovės pozicija, kad tuo atveju, jeigu atsakovė būtų ėmusi atlikti Pranešime prašomus veiksmus, t. y., atliktų skunde nurodytų aplinkybių tikrinimą vietoje, tai būtų būtų laikytina skundo nagrinėjimo iš esmės procedūra. Tokia procedūra gali būti atliekama tik tuo atveju, jei tokie veiksmai teisės aktais būtų priskirti atsakovei. Atsakovės specialistai, nustatę jog skundo tyrimas nėra priskirtinas atsakovės kompetencijai, t. y., kad keliamas civilinio pobūdžio ginčas, pagrįstai neatliko veiksmų, kurie būtų vertintini kaip viešojo administravimo subjekto veikimą viršijant kompetencijos ribas (ultra vires).

LVAT savo jurisprudencijoje ne kartą yra akcentavęs būtinybę viešojo administravimo subjektams laikytis įstatymo viršenybės (teisėtumo) principo, nurodydamas, kad viešojo administravimo subjektų kompetencija turi būti nustatyta įstatymu (turi remtis įstatymu ir atitikti jo reikalavimus), viešojo administravimo subjektų veikla turi būti vykdoma tik jiems priskirtos kompetencijos ribose, o bet kokie viešojo administravimo subjektų veiksmai ar sprendimai, priimti viršijant nustatytą kompetenciją (ultra vires), pripažįstami neteisėtais (žr., pavyzdžiui, LVAT 2006 m. liepos 25 d. išplėstinės teisėjų kolegijos sprendimą administracinėje byloje Nr. II-2/2006; 2008 m. lapkričio 28 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. I444-4/2008 ir t. t.). Viešojo administravimo subjektų veiklai būdingas formalizmo principas, nes jų veikla turi atitikti nustatytas procedūras. Tokių procedūrų nustatymas yra susijęs su teisėtumo principo įgyvendinimu, nes viešojo administravimo institucijos turi veikti taip, kaip nustatyta jų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose (2012 m. vasario 17 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A602-1179/2012). Pažymėtina, kad valdžios institucijų sistema yra sukurta taip, kad kiekviena institucija turi jos paskirtį atitinkančias priskirtas funkcijas, kompetenciją, kurių privalo laikytis (LVAT 2013 m. gruodžio 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A520-2141/2013). LVAT taip pat ne kartą akcentavo, jog pagal viešojoje teisėje įtvirtintą principą viešojo administravimo subjektams viskas, kas tiesiogiai neleista įstatymo, yra uždrausta (žr., pvz., LVAT 2012 m. rugpjūčio 2013 m. gruodžio 23 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A756-2227/2013).

Savivaldybės institucijos ir kiti joms pavaldūs viešojo administravimo subjektai gali atlikti tik tokius veiksmus, kuriuos atlikti juos tiesiogiai įpareigoja ir (ar) leidžia teisės aktai.

Tuo pačiu Komisija sprendžia, kad nors pareiškėjas skunde Komisijai nurodo, jog atsakovė nevykdė viešosios tvarkos ir saugumo užtikrinimo ir, kad pareiškėjo Pranešimas buvo dėl grėsmės saugumui ir viešajai tvarkai, tačiau jokių objektyvių duomenų, patvirtinančių šiuos teiginius Komisijai nepateikė. Priešingai, iš Pranešimo ir procesinių dokumentų byloje turinio Komisija sprendžia, kad pareiškėjas kreipėsi į atsakovę dėl kilusio ginčo tarp dviejų privačių asmenų turto valdymo srityje.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, konstatuotina, jog atsakovė padarė pagrįstą išvadą, jog pareiškėjo Pranešime keliami klausimai yra kildinami iš civilinių teisinių santykių, t. y. pareiškėjas savo teisių pažeidimą sieja su galimu žalos padarymu, netinkamu žemės naudojimu, atstumo iki sklypo ribos ar grunto stabilumo vertinimu, todėl atsakovas pagrįstai išaiškino, kad tokie ginčai sprendžiami civilinio proceso tvarka bendrosios kompetencijos teisme.

Administracija atsiliepime į skundą papildomai paaiškino, kad prie pareiškėjo Pranešimo pridėtose nuotraukose neužfiksuota jokių griūties faktų (fotonuotraukose užfiksuota tvora, kuri yra tarp privačių sklypų savininkų ribos), taip pat paaiškino, kad ginčo dalykas nėra kilęs savivaldybei nuosavybės ar panaudos teise valdomose teritorijose, o privačiame žemės sklype, todėl atsakovė nėra kompetentinga spręsti pareiškėjo prašyme nurodytų aplinkybių ir užtikrinti pareiškėjo pažeistų teisių gynimą priimant atitinkamą sprendimą, sukeliantį asmenims atitinkamas teises ir pareigas.

Šiame kontekste Komisija pažymi, kad papildomų argumentų ir motyvų nurodymas atsiliepime į skundą negali būti laikomas Skundžiamo rašto papildymas. Jei atsakovė vertino, kad šios aplinkybės yra svarbios ir būtinos išsamiam atsakymui parengti, jas privalėjo nurodyti Skundžiamame rašte. Tačiau, Komisijos vertinimu, šios naujai nurodytos aplinkybės negali pakeisti paties pareiškėjo keliamo ginčo pobūdžio.

LVAT praktikoje yra konstatuota, jog sprendimų panaikinimas ir perdavimas atsakovui

klausimą spręsti iš naujo, kai visiškai aiškus materialinio teisinio santykio pasibaigimo faktinis bei teisinis pagrindas, būtų formalus teisingumo įvykdymas, nederantis su teismo pareiga užtikrinti teisėtumą viešosios teisės reguliuojamuose teisiniuose santykiuose laikantis proceso ekonomiškumo ir operatyvumo reikalavimų (žr., pvz., LVAT 2021-05-19 nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1534-415/2021).

Taip pat LVAT nuosekliai laikosi pozicijos, kad, vadovaujantis Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ir **ABTĮ**) <...> atitinkamas individualus administracinis aktas gali būti pripažintas neteisėtu tik tuo atveju, jei teismas (pagal analogiją – Komisija) konstatuoja, jog jį priimant buvo pažeistos pagrindinės procedūros, ypač taisyklės, turėjusios užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą bei sprendimo pagrįstumą. Nežymūs, neesminiai atitinkamo individualaus administracinio akto priėmimo procedūros pažeidimai, kurie neturi jokios įtakos sprendimo pagrįstumui, teismų praktikoje paprastai nelaikomi pagrindu pripažinti sprendimą neteisėtu ir jį panaikinti (žr., pvz., LVAT 2012-07-09 nutartį administracinėje byloje Nr. A146-1487/2012).

Taip pat, akcentuodamas, kad atsakovė nepagrįstai vertino, jog pareiškėjo keliami klausimai nėra priskirtini atsakovės kompetencijai, pareiškėjas remiasi VSĮ 6 straipsnio 36 punktu. Pareiškėjas nurodė, jog ši teisės norma nustato, kad statinių priežiūros ir teritorijų tvarkymo kontrolė yra savarankiškoji savivaldybės funkcija. Komisija nesutinka su tokiu pareiškėjo argumentu, pirmiausia dėl to, kad VSĮ 6 straipsnio 1 dalies 36 punkte yra įtvirtinta kitokia savivaldybės savarankiškoji funkcija – sanitarijos ir higienos taisyklių tvirtinimas ir jų laikymosi kontrolės organizavimas, švaros ir tvarkos viešosiose vietose užtikrinimas. Kita vertus, pareiškėjas neįrodė kaip Pranešime ir skunde Komisijai nurodytos aplinkybės susiję su statinių priežiūros ir teritorijų tvarkymo kontrole.

LVAT savo praktikoje yra nurodęs, kad VAĮ 10 straipsnio nuostatos reiškia, jog akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas; ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, jog jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (žr., pvz., LVAT 2022 m. rugpjūčio 31 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-367-502/2022). Tikrinant viešojo administravimo subjekto sprendimą (bendrine prasme) VAĮ 10 straipsnio aspektu turi būti nustatyta, ar asmuo, kuriam adresuotas aktas, iš esmės galėjo ir turėjo suvokti (suprasti) priimto sprendimo faktinius ir teisinius pagrindus, jo priėmimo motyvus, ar nebuvo atimta galimybė pareiškėjui suprasti bei apsibrėžti bylos nagrinėjimo ribas, o teismui visapusiškai bei objektyviai išnagrinėti ginčą (žr. LVAT 2023 m. vasario 22 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. eA-105-502/2023).

Iš pareiškėjo skundo turinio Komisija sprendžia, kad pareiškėjui yra aiškus Skundžiamo rašto turinys bei motyvai, tačiau pareiškėjas su jais nesutinka. Komisija sprendžia, kad iš ginčijamo Skundžiamo rašto turinio yra galimybė identifikuoti atsakovės poziciją dėl pareiškėjo Pranešime keltų reikalavimų bei nurodytų aplinkybių. Jame yra išdėstytos faktinės aplinkybės, kuriomis grindžiamas viešojo administravimo subjekto sprendimas, nurodytos aktualios teisės normos, išdėstyti motyvai, kodėl atsakovė vertina, kad keliamas ginčas patenka į civilinės teisės normomis reguliuojamą teisinių santykių sritį.

Komisija sprendžia, kad Skundžiamas raštas priimtas kompetentingo subjekto, tinkamai pasirašytas, turi privalomus formaliuosius rekvizitus, jame aiškiai nurodyta apskundimo tvarka. Taigi ginčijamas Skundžiamas raštas iš esmės atitinka VAĮ 10 straipsnio reikalavimus, todėl nėra pagrindo pripažinti jį neteisėtu dėl jo prieštaravimo VAĮ 10 straipsnio nuostatomis.

Kadangi naikinti Skundžiamo rašto, remiantis pareiškėjo skundo argumentais, nėra teisinio pagrindo, dėl to pareiškėjo skundas dalyje dėl reikalavimo panaikinti Alytaus miesto savivaldybės administracijos 2026-03-25 raštą Nr. SD-2594 atmetinas kaip nepagrįstas.

Dėl reikalavimo *įpareigoti Administraciją (Viešosios tvarkos skyrių) atlikti faktinį patikrinimą vietoje (duomenys neskelbtini), užfiksuoti šlaito griūties faktą ir įvertinti veiksmus pagal Administracinių nusižengimų kodeksą (toliau – ANK) bei miesto tvarkymo taisykles.*

Pareiškėjas taip pat skundu Komisijai prašo įpareigoti Administraciją (Viešosios tvarkos skyrių) atlikti faktinį patikrinimą vietoje (duomenys neskelbtini), užfiksuoti šlaito griūties faktą ir

įvertinti veiksmus pagal Administracinių nusižengimų kodeksą (toliau – ANK) bei miesto tvarkymo taisykles, t. y. įpareigoti atsakovę atlikti konkrečius veiksmus.

Administracinių ginčų komisija Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo jai priskirtų įgaliojimų ribose tikrina, ar viešojo administravimo subjektai, atlikdami jiems teisės aktais nustatytas funkcijas, veikė teisėtai, vertina šių subjektų priimtų individualių administracinių aktų teisėtumą, taip pat tikrina minėtų subjektų atsisakymo ar vilkinimo atlikti jų kompetencijai priskirtus veiksmus teisėtumą ir pagrįstumą. Komisija nėra viešojo administravimo subjektas, nevykdo viešojo administravimo įgaliojimų, taip pat negali įpareigoti, šiuo atveju, Atsakovės Administracijos, atlikti konkrečių viešojo administravimo veiksmų, t. y. *įpareigoti Administraciją (Viešosios tvarkos skyrių) atlikti faktinį patikrinimą vietoje (duomenys neskelbtini), užfiksuoti šlaito griūties faktą ir įvertinti veiksmus pagal Administracinių nusižengimų kodeksą (toliau – ANK) bei miesto tvarkymo taisykles.*

Atsižvelgiant į tai, jog Komisijos kompetencijai nėra priskirta nagrinėti skundo reikalavimo dėl įpareigojimų viešojo administravimo subjektams priimti konkretų sprendimą atlikti tam tikrus konkrečius veiksmus, bylos dalis dėl pareiškėjo reikalavimo – *įpareigoti Administraciją (Viešosios tvarkos skyrių) atlikti faktinį patikrinimą vietoje (duomenys neskelbtini), užfiksuoti šlaito griūties faktą ir įvertinti veiksmus pagal Administracinių nusižengimų kodeksą (toliau – ANK) bei miesto tvarkymo taisykles.* – nutrauktina, kaip nepriskirtina Komisijos kompetencijai (IAGNTĮ 20 straipsnio 2 dalies 1 punkto nuostata).

Likusieji šalių argumentai laikytini pertekliniais, neturintys tiesioginės juridinės reikšmės kilusio ginčo išsprendimui iš esmės, todėl detaliau nedėstyti ir neanalizuotini.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 20 straipsnio 2 dalies 1 punktu. 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjo G. L. skundą dalyje dėl reikalavimo panaikinti Alytaus miesto savivaldybės administracijos 2026-03-25 raštą Nr. SD-2594 atmesti kaip nepagrįstą.

Likusioje dalyje bylą nutraukti.

Komisijos sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė
Komisijos narės

Birutė Pranevičienė
Daiva Bereikienė
Lionela Gelmanienė